

Posudek školitelky na diplomovou práci Bc. Veroniky Klučinové
Otevřené dílo? Swannova láska a její filmové zpracování (1984)

Rozsah i metodologická šíře předložené studie do značné míry přesahují obvykle odevzdávané diplomové práce. Studentka se totiž nezaměřila jen na jednu metodologii aplikovanou na dílo konkrétního spisovatele, ale hned na několik obecných teoretických problémů, které následně uplatňuje v rozboru literárního díla a jeho filmového zpracování. Diplomová práce se tak pohybuje na pomezí literární teorie (sémiologie, naratologie, recepční estetiky, idey otevřeného díla) a filmové vědy.

Veronika Klučinová se od samého počátku soustřeďuje na jakýsi pomyslný trojúhelník géníů: Marcela Prousta (autora knižní předlohy *Swannova láska*), Umberta Eca (sémiologa přicházejícího s konceptem otevřeného díla) a Volkera Schlöndorffa (režiséra slavné filmové adaptace Proustova díla z roku 1984).

Klíčovou otázkou, kterou si studentka klade, je role čtenáře ve fikčním světě, a zejména míra jeho aktivity při interpretaci daného textu. Jak skutečně „otevřít“ konkrétní dílo? S jakým „modelovým“ a empirickým čtenářem se dá počítat? Jakými mechanismy a na základě jakých skutečností/interpretačních rámců si čtenář po svém „doplňuje“ fikční svět? A jak se tato jeho role liší v oblastech literatury a filmu?

Veronika Klučinová přesvědčivě dokazuje, do jaké míry se Schlöndorffova verze a filmy obecně brání nadinterpretaci úspěšněji, protože už jednou interpretovány byly, zatímco Proust i jiní literární autoři naši představivost mohou „krotit“ a vést jen promyšleným směřováním textu. Skutečně jde o dvě zcela různá média odlišně pracující s fikčním světem a autorka práce nikdy nesklouzává k banálním soudům o nadřazenosti předlohy, ani film nehodnotí otrocky podle míry (často domnělé a subjektivně posuzované) „věrnosti“ originálu.

Na textu diplomové práce je jasně patrné, že zkoumaná problematika badatelku baví, že se sama ráda hrouží do fikčních světů a zkoumá jejich často paradoxní zákonitosti. (V průběhu psaní bylo třeba autorku mírně „krotit“, aby nerozvíjela příliš mnoho bočních teoretických linií, nepřidávala další s Proustem ne zcela související detaily a nezahlcovala již tak velmi obsáhlý text dalšími zajímavými objevy.) Veškeré své opravy a kritické připomínky jsem Veronice Klučinové sdělovala průběžně během konzultací a ona je poctivě zapracovávala do textu.

Výslednou podobou diplomové práce je faktografií nabitá a zároveň velmi čtivá studie podložená rozsáhlou sekundární literaturou. Studentka prokazuje nejen značnou sečtělost a schopnost zasazovat detaily do širších souvislostí, ale i mimořádný cit pro literární text a

filmový obraz, badatelskou zvědavost a sympatické nadšení zkoumaným tématem. Předložená studie po mém soudu patří k nejlepším za několik posledních let.

Po úspěšné obhajobě a státní závěrečné zkoušce by studentka měla uvažovat o doktorátu (ať už u nás, nebo v rámci jiné specializace), protože se jeví jako vysloveně badatelský typ schopný sloučit vědeckou serióznost s elegantní čtivostí.

Diplomová práce Veroniky Klučinové po mém soudu splňuje veškeré náležitosti předepsané pro tento druh akademických prací, takže ji vřele doporučuji k obhajobě s navrženým hodnocením „výborně“.

V Praze dne 28. 5. 2017

doc. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.